

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyíltterben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Főlelős szerkesztő:

Sámuel Andor.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetés pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Nyegyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér

Jegyzés.

Szarvason az emancipáció legújabb diadalában — tervbe vett női kiszolgálás egyik kávéházunkban — nem sok örvendetes vonást találunk. Legkevésbé rajongunk a pincérhölgyekért udvariassági szempontból. Ha az ember éhes, akkor inkább az ételleket, mint a szavakat válogatja meg, azaz: egy-egy pincér mindmegannyi villámháritó, amelyen a napközben összegyűlt idegesség leszalad. Hölgyek azonban nem hajlandók az illet zsebrevágni, hisz a női ruhákon nincsenek zsebek. Ha pedig már a korcsmában azt vágthatják az ember szemébe „ugy beszél mintha korcsmában volna„ akkor vége a világnak. A pincérkisasszonyok kezétől ételt keveset, de bosszúságot annál többet fogunk lenyelni.

Talán fölösleges is bővebben indokolni, magyarázat nélkül is elhiszi mindenki, hogy pofont kapni kellemetlen dolog. Ez megtiszteltetést talán még az álmos könyvben sem jelent. De pofont adni szintén kellemetlenség, mert ha lovag, akinek juttatta, esetleg hasba lövik, ha nem lovag okvetlen megbírságotlák érte az embert. A pofon: nemcsak azt gyalázza meg, akinek a képén elcsattant, azt is, akinek a tenyerén volt. És ha ezért a megfélekedezésért fizetni kell, fizesse kiki azt az utat, amelyik az intelligenciájától addig a durva tettig vezet Minél hosszabb ez az ut, annál több legyen a fizetség.

A magyar föld legyen a magyaroké.

Közönséges az a panasz, hogy Magyarországon a földbirtok megoszlás

egészségtelen, mert aránylag kevés föld van a nép kezében, de tulsok a nagy birtok.

Egyes vidékekre nézve helyt áll ez az állítás, ám az egész országot tekintve nem olyan rossz a helyzet, mint a hogyan azt kiszínezni szokták.

Mert igaz ugyan, hogy az 1895-iki statisztikai felvétel szerint a 100 holdon felüli birtokokra pedig 17 millió katasztális hold, eszerint a kigazdák az összes területnek alig több mint felét bírják. Ez után a szám után nagyon rossz benyomást nyerünk a birtokmegosztásról.

Tekintetbe kell vennünk azonban, hogy ugyszólván az összes erdőség és a nemtermő területek nagy része a nagybirtokokhoz zámit. Ha ezeket a mezőgazdaságilag használhatatlan területeket levonjuk, azt látjuk hogy a 100 holdon aluli kigazdák kezén van 18 millió k. hold, a 100 holdon felüli gazdák kezén van 11 millió k. hold mezőgazdaságilag használható területet.

TÁRCA.

A kis szeplős.

Irtó Mikszáth Kálmán.

(Folytatás)

— Melyik? A mesterné?

— Dehogy. A Gyuri.

Ahol csak összetalálkozott két ember, azaz két asszony, a pataknál, ahol mostak, a krumplics és a kukorica-földeken, ahol most szüreteltek, mindenütt ez a kérdés uralkodott: nem lehet ezt eleget megbeszélni

— Szegény kis szeplős, még ő neki se hagynak békét

— Pedig olyan, mint egy szent.

— Ki kellene kergetni a faluból azt az amerikai kutyát.

A közvelemény a tanítóné mellett foglalt állást. Hiszen olyan szegényke, mint egy anykék; asszonynak csak azért asszony, mert szoknya van rajta.

Szamos részletről beszéltek. Vannak-e Kuprinynének tanul? És kik azok? És mit hallottak? Éjh, bolondság, az amerikaius ittas volt, akkor lottvantott ki valamit. De nem szabad azt készpénznek venni. A Majzik Miklós hallotta, meg a Szurináék. Valami előhozódott így-ugy az asszonyokról (hogy ugyan mit tudnak mindig az asszonyokról loesogni.) A Szurina Gábor mondott valamit, a Majzik is mondott egyet-mást, mire megszólalt a Szlanka Gyuri, hogy az arezokra ő semmit sem ad. Itt van, teszem azt, a tanítóné, micsoda areza van annak

es megis milyen szép fehér a teste, mint a patyolat. S nagyot esettentett a nyelvével

— Talán már látta is? — szólt közbe a másik Szurina, nem a Gábor, hanem a sánta.

— Ha lattam-e? — vágta ki hetykén a mellét. — Akkor látom, amikor akarom.

Szóból szó lett s az amerikaius egy kicsit többet talált mondani nemesak az igaznál, de az illőnél is, és most már amit főzött, egye meg, talán még be is esukják érte. Pedig nyilvánvaló, hogy a bor beszélt ki belőle.

Hetekig ebből az esetből csemegézett Blobócz; meg lett az világitva különböző szempontokból. Voltak mindenféle pikáns részletei és mellékkülgazásai. Közbe haza jött Szlanka Gyuri is és igen elálmélkodott, mikor a történetekről értesült. Esküdött

Jacobi antinicotin szivarkahüvely elsőrangú gyártmányok.
Jacobi extra szivarkapapír

Kapható Szarvason: Sámuel Adolf könyv- és papírkereskedésében (Beliczey-ut 9. szám), valamint minden nagyobb dohánytözsdeben.

Ez a két szám már valamivel jobb képet ad a helyzetről.

Azonban a mezőgazdasági szempontból legértékesebb terület a szántóföld. Az összes területből 1895-ben 20 millió hold volt a szántó és ez így oszlott meg:

A 100 holdon aluli birtokosokra esett 13 millió hold, a 100 holdon felüli birtokosokra esett 7 millió hold.

Az utolsó 15 év alatt legalább másfélmillió hold jutott a kisgazdák kezébe és így ma a szántóföldnek legalább háromnegyede kisgazdáké és csak egy negyede jut a 100 holdon felüli birtokosoknak. Országos átlagban tehát a szántóföld megoszlása nem hogy rossz volna, de a kisüzemeknek kedvez.

A birtokmegoszlás aránya azonban megyéről megyére változik. Így például az összes mezőgazdasági területből esik a nagybirtokra Árvában 1 %, Mára-marosban 4 %, Nagyküküllőben 1 %, Szebenben semmi, Csikban 1 %, Udvarhelyben 2 %, Fejériben 53 %, Somogyban 44 %, Szabolcsban 39 %, és így tovább. Egyik vidéken az a baj hogy tulajdonul sok a törpebirtok és hátramarad a mezőgazdasági termelés. Más helyen a nagy kötött birtokok útját állják a nép terjeszkedéseinek.

Általában nagy baj az, hogy a függellen középbirtokosság tönkre ment s vezető szerepe sok helyt még máig is betöltellen.

Végül birtokvásárlások lévén megdöbentő mértékben foglaltak tért nálunk idegen állampolgárok is, közel harmadfél millió hold föld jutott már

kezükre, pedig a magyar földet meg kellene őrizni a magunk vére számára, a mi nemzedékünk terjeszkedésének alapjául

Ezt a sokféle bajt természetesen nem lehet kigyógyítani egy és ugyanazon orvossággal. Az az intézkedés mely egyik helyen nagyon jól beválik, a másik helyen csak rontana a helyzeten.

Itt talán becsületesen keresztültvit birtokfeldarabolással segíthetünk a bajon, máshelyen a gazdasági vagy nemzeti szempontból a telepítés indokolt; vannak ismét esetek mikor bűn volna szétarabolni a középbirtokot, inkább újak alakítására kell törekednünk. Az az intézkedés, mely egyik helyen orvosság, másik helyen méreggé válhat.

Abban tehát könnyű megegyeznünk, hogy szükségesnek tartjuk a bajok orvoslását, szükségesnek tartjuk egy birtokpolitikai törvényt, mely nemzeti, társadalmi és gazdasági szempontból kívánatos irányba terelje a fejlődést. De hogy milyen legyen ez a birtokpolitika, arra nézve már többféle az egymással szemben álló követelés, ami az elmondottak után igen természetes.

Az agrárprogram szerint a birtokpolitikai törvénynek olyanoknak kell lennie, mint a jó gyógyszernek, melyben minden betegségnek meg van az orvossága, de minden betegnek csak a megfelelő orvosságot adja ki.

Könnyíteni kell a törvénynek a parcellázást ott, ahol az közérdekű, de viszont védje meg a népet a parcellázási uzsora ellen, mellyel már annyi száz és ezer embert tettek tönkre.

Senki se kívánja új hitbizományok létesítését, sőt kívánatos, hogy fokozatosan a létezők is felszabaduljanak. De viszont kívánatos, hogy az egészséges kisbirtok ne aprózódjék fel, hogy az apáról fiúra szállhasson megosztatlanul. Evégből örökösödésről szóló törvényünk módosításra szorul.

Védekeznünk kell a földbirtok tulajdoságos szélforgácsolódása ellen, nehogy a magyar föld olyan apró területekre tagozódjék, melyeken képtelen egy család megélni, csak tengeti életét és tehetetlenségével akaratlanul is apasztja a nemzeti jövedelmet.

Kívánjuk a járadékkel megvalósítását. Ez a járadékrendszer azt jelenti, hogy erre illetékes pénzintézet megváltja a túlterhelt gazda birtokát, aki bizonyos járadék fizetése ellenében továbbra is azon a birtokon gazdálkodhatik, adósságainak befizetése után visszamaradó pénzével felszereli a birtokot s jogában áll azt visszavásárolni, a vételár tetszés szerinti időben való törlesztésével. Ez az egyedüli gyakorlati módja annak, hogy az eladósodott birtokos mint bérlő újult erővel munkához láthasson és visszahódíthassa apái földjét.

Helyesen kívánja az agrárprogram különösen a földbérlő társulatok támogatását. Csak a községek kezén mintegy 14 millió hold kötött birtok van. Teljes erővel segítenünk kell a törekvő földműveseket és némi vagyont szerzett munkásokat, hogy ezen az óriási területen mint bérlők helyet foglalhassanak s egymással szövetkezve jóakaratu irá-

mennyre-földre, hogy ő nem emlékszik semmire. Képtelenség, hogy ilyesmit mondott volna, de ha mondta is, ittás volt, térdén állva kész érte bocsánatot kérni a tanítóné-asszonytól. Így mondta ezt el kuprinynék.

A tanító meglágyult e kijelentésre (jó ember volt és puha szívé); kezet nyújtott Szlankának.

— No-no öreg. Hiszen én nem haragszom. Csak látod, az asszony. Majd beszélék az asszonynyal.

Az asszony azonban hajthatatlan maradt:

— Nem, nem. Látni se akarom azt a gazembert. A becsületemet akarom és a megbüntetését.

— Ne légy kegyetlen, Mária. Ne okoskodj.

Hanem az asszony még se engedett. Ha csendes is, mondták, de van benne karakter. Nagy karakter. Az a zöld láng a szemében. Két ördögnek a körmehegye.

A törvény lustán jár a tót hegyek göröngyei és kövei közt, de harmadik hétre mégis odaért a bírői megidézés, s a felek a Szent-Mihály-nap utáni szerdára megjelentek a városban a járásbíró előtt. Épen sok más

peres fél is volt a szobájában Blobóczról, akik egy adóssági ügyben tárgyaltak. De az unalmas dohog volt, hamar átesett rajta a bíró s legott áttért a mi ügyünkre.

Igen szigorú, goromba ember volt a bíró, aki sok madzaggal átkötött írás közt ül a király képe alatt, belenezett a peresemóba, aztán föltette a ezvikkerjét és egy pillantást vetett a tanítónéra, aki ünnepi-sen volt öltözve fekete ternoszoknyába, csontgombos vizitkében és kalappal a fején, a kalap körül apró kolibrimadarak himbálóztak. S ott a madaraknál kezdődött valahol egy fekete fátyol, amely lecsüngött az asszony arcára, szóval nagy pompában volt, aztán a vádlaton siklott el a szemé, aki szintén talpig fekete posztóruhát viselt, egy igazi ur se különbet.

— Tudnak magyarul? — kérdé a bíró.

A tanúk (kilencz tanu volt beidézve) a fejüket rázták, Szlanka György tótosan felelte:

— Nagyon kicsinyt.

Mire Kuprinnyi ur, aki csak mint a neje kísérete jelent meg, így szólott:

— Az új nemzedék már mind magyar lesz, kérem alásan, de ezek még a régi ta-

nító alatt nevedektek, hát méltóztassák csak tótul kérdezni őket.

— Tehát Szlanka! Melyik a Szlanka György?

— Én . . . felelte Szlanka György?

— Jöjjön közelebb!

Szlanka György közelebb lépett az íróasztalhoz, szép, nagy, megnyerő alak volt, erősen napbarnított arc, széles vállak, pürge bajusz és e mellett kellő önértzet a magatartásban.

— Ön azzal van bepanaszolva, hogy Kubrinnyi Pálnéról bizonyos nyilatkozatokat tett.

— Nyi pravda! (nem igaz) vágott közbe Szlanka György, haragosan megrázva hatalmas fejét.

— Hogy-hogy?

— ça szom gentleman, (Én gentleman vagyok.)

A bíró elmosolyodott.

— Ön angolul is tud?

— Yes, mister. Én amerikai polgár is vagyok.

S kevélyen ütött széles mellére.

— Az nekem mindegy. Kuprinnyi Pálné azt állítja, hogy ön a következőket mondta:

nyitás és támogatás segítségével önállósághoz és vagyoni jóléthez juthassanak. Bizonyos, hogy a nagybirtok üzemi kihasználásának is legbiztosabb és legjövödelmezőbb módja az apróbérlet, amellett, hogy a föld népét megköti s visszafartja a kivándorlástól. Ennek a rendszernek fejlesztése jobbaink figyelmére és lelkesedésére méltó feladat.

Szükséges végül, hogy idegen birtokvásárlók ajánlatával szemben a magyar államnak adjunk elsőbbséget, mert végre is a mi apáink szerezték ezt a földet és a mi fiainkra van ahhoz a legtermészetesebb joguk.

Ezeket az elveket kell felépíteni a gazdasági program által sürgetett földbirtokpolitikai törvényt. A törvény célutató és igazságos alkalmazása érdekében pedig együtt kell dolgozni a kormánynak a gazdasági társadalommal.

Nyugati műveltségünk

A materiális jellegű socialis forrongások az anyagi igényeket helyezve előtérbe, a szellemi igényeket elszenvedően korlátozzák. Sajnálattal tapasztalhatjuk azt, hogy a társadalmi vajadások anyagi természetű s irányú élelki kifejezést nyer a vidéki társadalom intellektuális életében. A pre-krisztikus korszakra valló világosan észlelhető visszaállítás tapasztalható oly értelemben, hogy a magát modernnek tituláló ember a magasabbrendű igényeket kezdé alárendelni az alsóbbrendű materiális igényeknek. Vagy vaj-

jon a társadalom minden rétegében megnyilatkozó elégedetlenség nem-e a megélhetés könnyebbé és kényelmesebbé tételét kívánja, avagy követeli? A pénz, a jólét, a külső előnyök tekintélye és uralma kezd ismét felül kerekedni a szellemi, erkölcsi, vallási magasabb érdekek felett. Az arany borjú ismét kedvelt bálványa lett az embereknek s a magasabbrendű életet jelző nemes eszmények s ideálok lassankint lomtárba kerülnek. Az emberek, mint parányi férgek a porban fetregő hulladékknál mint végcélnál magasabbra nem képesek emelkedni. Szinte nevetséges ebben a tekintetben a mi kis vidéki társadalmunk majmoskodása.

A mivel nyugati szelleme a mi társas életünkben nem lényegében lett átalvélva, hanem csak dekadens külsőségeiben. Nagyon természetes, mert hisz a nyugati kultúra elsajátítására kellő intelligencia, erős intellektuális érzék szükséges, a mi, sajnos, de nálunk határozottan hiányzik. Hiszen szégyenteljes az a botrányos foglalkozás általános műveltség, a mivel a mi vidéki ur és iparos polgáraink rendelkeznek. A társas életben találunk nem egy vezető szerepet játszó hölgyet és urat egyaránt, a kik a hírlapokból felületesen összeszedett műveltségen kívül legfeljebb csak elmosódott pozitív elemi iskolai ismeretekkel bírnak. Egy értelmes manchesteri vasgári munkás azt hiszem sok vidéki magyar urat meg tudna szégyeníteni fejlett intelligenciájával. A mi nyugati műveltségünk üres alakosko-

dás. A társas érintkezés külső formáiban finomak, tapintatosak, rendkívül udvariasak vagyunk, szóval a kultur-ember látszatát keltjük fel, avval a különbséggel, hogy az értelmi tartalom hiányzik belőlünk. Minden modern könyvet összeolvastunk s annyit értünk belőle, mint az ó-templom harangozója Aristoteles logikájából.

Az irodalomban és művészetben szellemi nyomorékok akarnak új utat vágni, azt hívén, hogy minden, ami érthetetlen ostoba és zagyva dolog, az a nyugati kultúra szellemének megfelelő. Építészetben, ruházatban a nyugati izlést valószínűleg meg, csak az a baj, hogy a képzelődő együgyűek elfeledik azt, hogy Szkupcsik krakói krájslerosné, vagy örömhegyi tojáskereskedő hiába vesznek magokra eredeti párisi ruha- és ékszereket, azért még nem lesznek korántsem a mivel nyugati gyermekek. Az igazi hiányos műveltség épen abban nyilvánul, hogy színpadias külsőségekkel akarjuk mindenáron felkelteni a művelt ember látszatát mások előtt. Pedig hát nagyon tanulságos az oroszlanbörbe ültetőt füles meséje.

Egyre mégis büszkének lehetünk. Mégis van egy dolog, a mit a mivel nyugattól Páristól teljesen megértve vettünk át. Ez az erkölcsi izlés durvulása, az erkölcsi élet ocsmánysága. Kolerás szellemű francia bohózatok, állati életre emlékeztető szabad erkölcsök s ezekhez stilszerűen alkalmazkodó kabaret disznóságok közkedveltségnek örvendnek. Ki ne ismerné a

A bíró felolvassa az aktából es tóra fordítja le az inkriminált kifejezést.

— Az lehetetlen. — Én ezt nem mondtam soha, nem is mondhattam.

— Mit szól ehhez Kuprinyi Pálné? — kérdé a bíró.

Az asszony előlépett csendesen, különbözően, mintha nem is az ő ügye volna az.

— Tanuk vannak rá, tekintetes bíró ur — mondá fáradtan, vontatoltan.

Szlanka György felfortyant erre.

— Ugyan kéremalásan, bíró ur, méltóztassék jól megnézni a különben igen tisztelt asszonyságot, ezt a szoplós macskarezot, ezt az orrt, ezt a csuf termetet, ezt az egész teremést és azután tessék megítélni, hihető-e?

Az asszony arca piros lett, sültött, mint a tüzes vasaló, az ajkai reszketni kezdtek s kihívó daczczal, szíszegve, mint a kigyó, szinte észrevétlenül csuszolt közelebb a szülőhöz.

— Hallgass, hallgass! — hörgő fojtott hangon.

— Elhithető-e — folytatá fékevesztetten az önérzetes Szlanka — hogy én a szerelmével dicsekedtem volna a faluban? Szokás-e ilyenvel dicsekedni?

Az asszony most hátravetette a fátyolát s eléje ugrott Szlankának, mint egy hősög. Mintha nem is az az asszony volna, aki azelőtt. Kuprinyi hüledezve nézett rá.

— Hazudsz. cudar, hazudsz! — rikácsolá s a kezét felkapta a csipőjére s szemei vadul lövelltek a rettenetes zöld lángokat.

Az amerikus önkénytelenül visszalépett.

— Hazudsz alávaló és hiába tagadsz mindent! Éjjelenként jártál be hozzám! Nem nálam voltál-e husvét másodnapján éjjel, amikor a Julcsa szolgáló beeresztett s amikor az ablakon ugrottál ki, amint a férjem megjött? Nem tagadhatsz semmit, mert meglátolt a bakter, a Rogó János.

A jelenlevők meglepetve néztek egymásra és az asszonyból kivetkőzött nőstényre, kinek minden porcikája reszketett, mozdított a dühtől, olyan volt, mint egy furia,

— Nem voltam-e a lakásodon a nyáron, minden vasárnap estefelé, mibor a férjem vadászni járt? Nem csökoltad-e a hajamat? Nem haraptad-e a fületem? Mered-e mondani, hogy nem igaz? Huh, hadd kapjam ki a szemedet, te alávaló!

A bíró mérgesen csapta az aktát az asztalra.

— Csitt, ördögös asszony! Egy szót se többet. Ön, Szlanka György kissé túlélenként költötte fel a legnagyobb szörnyeteget, a női hiuságot — s ezzel nagy bajt csinált, de megnyerte a pörét. Elmehetnek.

(Vége.)

Manapság nagyon veszedelmes dolog ha a férj társaságban figyelmes a felesége iránt. Ilyenkor az emberek mindig azt gondolják, hogy odahaza veri. A világ annyira gyanakszik minden iránt, ami a boldog házasság látszatával bír.

Vilde Oszkár.

boci boci tarka melódiája Cook kuplét, a „Bloch majd hegedül“ bárcyuságot, vagy a „városligeti hintós“-t, vagy a többi, paralitikus elmék számára való, egyéb zenei és szépirodalmi badarságokat és szemet. Ime a telhetetlen anyagi érdekek így nyomorítják agyon a szellemi és erkölcsi élet fejlődését. A tudatlanság és miveltlenség így csinál mivelt nyugati kulturemberek helyett nálunk erős bizonyítékokat Darwin teóriája számára. Evvel a lelki szegénységgel ugyancsak nem dicsekedhetünk a modern XX.-ik században.

Krečsmárik Endre.

A kráter.

*A kráter csendes. Mohlepte, sötéllő
Bazaltfalára rászakadt az éjjel
És rebbenés nélkül mered az égre
Kiapadt fényü, kormos kőszemével.
Nagy néma csend. A kráter alszik
És álmodik csodás tűzalmokat.
Az izzó láva közt riadva sir fel
Egy égre vágó, büszke gondolat,
S hol szunnyad lenn a mennydörgőrobaj,
A bus, szerelmes, szent orkan-zene,
Évezredek lázongó indulatja,
Beteg szívek nem értett éneke:
A társna öblén, vak, süket homályban
Alusznak a piros zsarátszemek,
Az álmok mik korán születtek
S a kráter sajgó mámortól remeg.
Egy szikra kell csak s száguldva hasítja
Ketté az álmos éj gyászfátyolát
S az összetépett felhőrojtok alján
Bengálfényt gyújtva cikázik tovább
Pattogva hulló rakéta esője
Véres barázdát húz maga után,
Mig diadalmas dördüléssel csap ki
A szélhasadt bazaltkup homlokán.
Egy szikra kell csak . . .*

Lenm a réten

*Egy tücsök gunyos muzsikába fog
S a kráter torkán hideg, kék szemükkel
Benevetnék a halvány csillagok.*

Kárpáti Auréli.

H I R E K.

— Justh Gyula Szarvason.

Justh Gyula az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke pártja több kiváló tagjának „ismeretében ma délután Szarvasra érkezik, hogy Haviár

Dani volt országgyűlési képviselőnk program adásán részt vegyen és beszédet mondjon. Justhot nagy ünneppel várják.

— **Tanárgyűlés.** Az Orsz. Ág. H. Ev. Tanáregyesület f. hó 17-én 18-án Nyiregyházán országos értekezletet tart. A főgimnázium részéről Mocskonyi József igazgató, Liska János, Lang János, Kutlik Endre és Plenczner Lajos, a tanítóképző részéről Nikelszky Zoltán igazgató és Krečsmárik Endre tanár lettek kiküldve a gyűlésen való részvételre.

— **Elszámolás.** Az állami polgári és elemi leányiskola május 10-én tartott előadásának összes jövedelme 518 kor. 60 fill. volt, kiadás 113 kor. 28 fillér, a tiszta jövedelem tehát: 405 kor. 32 fillér. Felülfizettek a következők: Bolza Géza gróf 40 kor., Haviár Dani 10 kor., Szirmay L. Árpád 10 kor., Mikolay Istvan dr. 7-60 özv. Holéczy Gusztávné, Neumann Jenő, Sziráczy Jánosné 5—5 kor., Fétzer József 3-80 Nagy Béla dr. 3-60 özv. Pónyiczky Györgyné, özv. Fuksz Edéné 2—2 koronát. A t. felülfizetők adományukért, mellyel lehetővé tették, hogy több növendékünk vehessen részt a tanulmányi kirándulásban, fogadják hálás köszönetünket. Nem mulaszthatjuk el, hogy ez uton is kifejezzük meleg köszönetünket Ridegh János tanító urnak, aki fáradságot nem ismerő buzgósággal segítségünkre volt az előadás rendezésében. Hálásan köszönjük Szarvas község tekintetes Elöljáróságának azt a nagylelkű támogatást, mely az anyagi sikerhez nagyban hozzájárult. A rendezőség.

— **Programbeszéd.** Dr. Zsilinszky Mihály a nemzeti munkapárt szarvasi képviselőjelöltje a múlt hét vasárnapján a Kossuth-téren programbeszédet mondott. Megérkezésekor a vasutnál ünnepélyesen fogadták és menetben kísérték Gróf Bolza Géza házához, ki Zsilinszkyt vendégül látta.

— **Majális.** A főgimnázium tanári kara az ifjuság majálisát az idén nem engedélyezi, tekintettel Oláh Miklós elhunytára; mivel a gyász miatt a majális főérdekességét képező tornamutatók is elmaradnának, eme kedélyes ifjusági mulatság ezáltal is sokat veszítene hagyományos látványosságai-ból.

— **Járvány.** A szarvasi polgári leányiskolában fellépett kanyaró járvány miatt az alispán az I. és II. osztályban a tanítást beszüntette.

— **Lemondás.** Krajcsovicz János Szarvas községnek 40 éven át volt kézbesítője, hosszú fáradságos munkája után ezen állásáról lemondott.

— **Mesedélután.** A polgári és elemi leányiskola máj. 29-én a városi szinkörben mesedélutánt rendez. A mesedélutánon Gaál Mózes budapesti főgimnáziumi igazgató, az ismert nevű író, közreműködik. A mesedélután műsora: 1. Lágyan cseng az estharangszó. „Éji szállás Granadában c. dalmúból“ Krentzer Konrádtól, négyzólamu kar, előadják a polg. isk. III—IV. osztály növendékei. 2. Gaál Mózes mesél; 1. „A munkácsi vár nagyasszonya és gyermekei“. 2. „Vidám mese egy parányi napszámosról“. 3. Virágtánc. Bemutatják az elemi isk. I—II. oszt. növendékei. 4. Ősz. Erődi Ernőtől. Háromzólamu kar. Éneklő a polg. isk. II. III. IV. növ..

— **A szeghalmi közjegyző hivatalába lépése.** Dr. Tóth Akos az újonnan kinevezett szeghalmi kir. közjegyző most értesítette a vármegye alispánját, hogy állását április 21-én elfoglalta és működését már megkezdette.

— **A vármegyei munkásház építési bizottság** Ambrus Sándor alispán elnöke alatt, folyó hó 2-án ülést tartott. A Kondoroson építendő munkásházak vállalati szerződését a bizottság a maga részéről is elfogadta. Egy-egy munkásház 800 koronába kerül a földmunka kivételével. A földmunkákra a bizottság a földmunkákra külön 400 koronát engedélyezett az építési alapból. — Ugyancsak fogadta a bizottság a Békésszentandrason létesítendő 20 munkásház közül 10 munkásháznak vállalati uton leendő építésére vonatkozó vállalati szerződést, — amelynek értelmében egy-egy munkásház 1000 koronába kerül. Szarvason létesítendő munkásházak építésére vonatkozólag tett ajánlatokat a bizottság még mindig nagyon drágának találja. Ezért elhatározta, hogy az építés ügyét egyelőre függőben tartja. Utasította a községet, hogy a megvett házhelyeket bérbeadás útján értékesítse. Hasonlóképp nagyon drágának találta a bizottság a Békéscsabán létesítendő munkásházakra tett ajánlatokat. Ezek szerint egy-egy ház a telekkel együtt, 2000 koronába kerülne, ami évente 90—100 korona törlesztési összeget igényelne a munkások részéről, amit azonban azok teljesíteni képtelenek. — A község tenát uta-

sittatott, hogy lépjen érintkezésbe az általa kiszemelt munkásokkal, hogy nem-e volnának hajlandók a munkások a maguk 1000—1000 korona segélyösszeg ellenében, a munkaházakat felépíteni, vagy felépíttetni? Ha nem sikerülne, akkor a vármegye Békéscsabán munkaházakat nem épít. Körösladány községre a mult alkalommal akként határozott a bizottság, hogy a munkaházak építésének ügyét egyelőre leveszi a napirendről. Körösladány község azonban nem nyugodott bele a határozatba és újolag kérte a munkaházak felépítését. A bizottság ezuttal hajlandónak nyilatkozott a kérelem teljesítésére, azonban csak azzal a feltétellel, ha a község, — mint jogi személy, — kockázatot vállal a törlesztendő összegek erejéig. Ezt a kikötést azért tette a bizottság, mert a parcellázás, tagosítás és apróbb bérletek folytán a lakosság nagyrésze a tanyákra költözött és így a vármegye nincs biztosítva a tekintetben, hogy az építendő munkaházakat ki tudja-e adni? Az ülésen a fentiek kivül még két kisebb jelentőségű ügy nyert elintézést.

— **Előadás.** A polgári és elemi leányiskola 7-ikére hirdetett előadását 10 éni rendezte meg a városi szinkörben. A szereplők mindegyike derekas készütségről és betanító tanárnőik gondos munkájáról tett tanu bizonyosságot. Valamennyien pompásan állották meg helyüket. A szinkört zsufolásig megtöltő közönség lelkesen tapsolt minden közre működőnek.

— **A közbiztonság Békésvármegyében.** A debreceni VIII. számú csendőrkörületi parancsnokság szerint április hónapban Békésvármegyében összesen 215 büneset történt, ami kétszeres a más hónapokban történt büneseteknek. Valamennyi ki van derítve. Összesen 88 bűnöst fogott el a csendőrség. A bünesetek között volt 17 testisértés, 80 lopás 25 orgazdaság, 2 rablás, 5 csalás és 11 gyújtogatás.

— **Természetes jég.** A jégfogyasztó közönségnek tudomására adja a Grünwald-cég, hogy üzlethelyiségében jég csakis reggelenként 5—7 óráig kapható.

— **A Szépség.** Minden hölgynek egfőbb vágya, hogy szép legyen s hogy ezen célját elérhesse, mindenféle dolgokkal kengeti arcát, a legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem sok esetben jünkre teszi arcbőrét úgy,

hogy igen hosszú idő kell ahhoz, míg ismét helyrehozza. Köztudomásu, hogy biztos és ártalmatlan szer az arc szépítésére és a szépség megőrzésére a Földes-féle Margit créme. Ez a világ híriü szépítőszere már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arcbőrét, eltünteti, a Szeplőket, Májfoltokat, kiütéseket, bőrtakát miteszert, az arc ideális szép, üde és ifju lesz. Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona minden gyógytárban és drogeriában, postán küldi. Gutori Földes Kelemen gyógyyszerész, Arad.

Az az ezerféle komplikált szer, melyet **aranyér** (haemorrhoidák) ellen használnak, azzal a rendelkezéssel bír, hogy az aranyér alapokát: a székrekedést és a vértorlóást megszüntesse, illetve megakadályozza. Ezt a célt sokkal egyszerűbben, hatásosabban és olcsóbban a **Ferencz József**-keserűviz rendszeres használata által lehet elérni. Naponkint éhgyomorrra egy pohár „Ferencz József” vizet kell inni és már néhány nap mulva megvözödhetünk e páratla természetalkotta hashajtónak sok ezer orvos által elismert gyógyerejéről.

Szarvas nagyközség előjáróitól.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alulírott előjárósága ez uton is közhírré teszi, hogy a Bika-zugban levő 74 hold herés heretermése 1910. évi majus hó 17. napján — Kedden — délelőtt 9 órakor részöl, —

a Libalaposi 22 hold herés termése szintén részöl és a Körös melletti „Wolf-féle” 10 hold herés termése pedig nyilvános árverésen 1910. év majus hó 18. napján — szerdán — délelőtt 9 órakor. —

a Maczóban levő 6 hold herés termése szintén 1910. május hó 18. napján — szerdán — délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen, —

a Czigányéri 11 hold és Hanzus-féle 7 hold herés heretermése 1910. május hó 19. napján — csütörtökön — délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen, —

és végül a Czigányérben levő 46 hold herés heretermése 1910. év majus hó 20-án — pénteken — délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverések, illetve a részöl leendő eladások mindenütt a helyszínen fognak megtartatni, melyre a venni szándékozók ezennel megkivátnak.

Szarvas, 1910. évi majus hó 13-án.

Kollár Lajos s. k. Kovács János s. k.
főjegyző. bíró.

ÉRTESÍTÉS.

Nagyban eladási árak mellett árusítok kátrányt, kátrány papírt, aszfaltfedél-lemezt, karbolinot, kocsi kenőcsöt, gépszirt, gépolajat 25 százalék árengedménnyel.

A csépléshez kőszent olcsó áron szállítok bármilyen mennyiségben.

BUK ADOLF

1—5 Szarvason.

Kioszk megnyitás.

Van szerencsém a m. tisztelt közönségnek híriü adni, hogy az Erzsébet-ligetben levő kioszkomat, ma (vasárnap) délután megnyitom. ::

Mjánlom magamat a m. tisztelt közönség pártfogásába. ::

Perczel János
csukrász.

A hölgyek tudják legjobban

mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARCV

mily hatalmas és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arc bőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arc bőr ápolására, a szépség fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

Margit-Crémet

az egyedüli szer mely 5-6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot fehériti, üditi és fiatalítja.

A földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan. Páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását pedig fényesen bizonyítja, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits u. Schönheits pflege“ nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor.

Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész Arad.

Kapható Szarvason: 4-8

Miklós Pál, Bugyi-Andor és

Csábrády János gyógyszertárakban.

Szarvas nagyközség előjárósága.

5175-1910. ikt. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szarvas község előjárósága a község képviselőtestülete által a honvédtanév végével megüresedő egy alapítványi hely betöltése iránt pályázatot hirdet.

Feltételek:

1. A pályázó magyar állampolgársága: igazolandó Szarvas község előjárósága által kiállított községi illetőségi bizonyítvánnyal.

2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre: igazolandó valamely honvéd, vagy közös hadseregbeli tényleges állománybeli orvos által szabályszerűen kiállított orvosi véleménynyel; a beoltás pedig — amennyiben azt az orvosi vélemény nem igazolná — külön himlő oltási bizonyítvánnyal.

3. A megkívánt előismeretek: valamely közepiskola (gimnázium, reáliskola, polgári iskola) négy alsó

osztályának legalább „elégéges“ eredménnyel történt elvégzése.

Ezen előismeretek igazolandók az elmúlt iskolai év végbizonyítványával és a folyó iskolai év félévi iskolai értesítőjével, továbbá legalább „elégéges“ eredménnyel letett felvételi vizsga által.

4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet: igazolandó erkölcsi bizonyítvánnyal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviseletre vonatkozó adat nem foglaltatnék, vagy ha a belépés nem közvetlenül, valamely nyilvános iskolából történnék.

5. A betöltött legkisebb és a túl nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14-ik és a túl nem haladott 16-ik életév, amely megállapított

életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik.

Ezen életkor keresztlevéllel, vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.

6. Szarvas község képviselőtestülete által 19-98. kgy. szám alatt kiadott, s feljebb hatóságilag is jóváhagyatott alapító oklevél 3 §-a szerint az alapítvány élvezetében kizárólag Szarvas községi illetőségű ifjak részesülhetnek.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények Szarvas község képviselőtestületéhez címezve 1910. évi július hó 10-ik napjának délelőtti 11 órájáig adandó be a község főjegyzőjéhez.

Kelt Szarvason, 1910. évi május hó 29-én.

Az előjáróság nevében:

Kollár Lajos, s. k. Kovács János, s. k. főjegyző. bíró.

Globin
a legjobb crème szappan

tartós fényesítésére
a bőrneműeket
puhítja és hosszú
időre megóvja.
Minden ütt kapható.

Varró és tanuló leányok sürgősen keresetnek jobb varrodába Kereszt-u. 170. szám. 1-3 Brünnerház.

Ház eladás. I. ker. Gróf Andrássy utca 155 számú ház örök áron eladó. Értekezni a tulajdonosnénál.

— Rendkívül életrevaló, kipróbált, modern intézményt ajánlunk tisztelt olvasóink szíves figyelmébe a Budapesten VIII. Főherceg Sándor-utca 30-ik száma alatt fenálló Magyar Otthon penzióban. Évek óta általánosan kedvelt, pompásan bevált családi szálló ez, ahol mérsékelt napi áron. (mindössze három koronaért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szépen butorozott külön bejárata szobákhoz lehet jutni. Vidékiek, akik rövidebb-hosszabb időt kívánnak a fővárosban tölteni, szórakozás, vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Otthon barátságos hajlékaiban ugyanolyan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásuaknak még kivételesen kedvezmény jár ki. Iskolák vakációs, tanulmányi kirándulásai számára egyenesen megbecsülhetetlen a Magyar Otthon! 6-10 Villamos világítás! Tükrös szekrények!

Haviszket

akinek éjjel-nappal szüntelenül viszketésgye van s nyugalmát, alvását és sokszor társadalmi léteit veszélyezteteli, az sajnálatra méltó. Ámbár ez csak bőrgyógyászati mutat, mégsem létezik eddig oly szer ez ellen, ami ennek a kínos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokon át ezen hajban szenvedők kétségbe vannak esve, testileg s lelkileg megtörve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot képez a bőrön, amely rettenetesen viszket s a vakaró ujját önkívületbeni magához készíti. Ez rendszeren a kezdete s rosszabbodó viszketésgyre vezet. A viszketésgye okai még eddig nem lettek kikutatva, miután azonban a betegség jeleinek tekinthető, úgy minden ilyen esetben amugy is az orvosi tanácsra kell hallgatni. Sok orvos s viszketésgye betegek különbözően hangsúlyozzák a Zucker-féle szabad. gyógyszerzappan kedvező s gyors hatását. A vastag fehér hab ezen szappan által előírás szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s a viszketésgye beszüntetését hozza magával, úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen idegbántó bőrbajt a Zucker-féle szabad. gyógyszerzappan segítségével egyszerűen s a legnagyobb reménnyel el lehet távolítani.

A megrendelésnél a következőkre kell ügyelni:

Zucker szabad. 35%-os gyógyszerzappanja a leghathatósabb s legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.

Zucker szabad. 15%-os gyógyszerzappanja, hatásában s mennyiségében gyengébb. Darabja 1 kor.

Ehhez való Zucker-féle krém (zsírtalanító) a bőrkemény gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill., kis tubus 1.25 kor.

Kapható: Mezőtúron: Göllner Hugó gyógyszer-tárában.

VÉDJEGY

ZSEBHEN HORDHATÓ

LEGOLCSÓBB

KRISTÁLYLIMONÁDE ÉS LEGJOBB LIMONÁDE

Poralakban előállított limonádé.

Egy adag 6 fillér. — Touristadoboz 12 adaggal, zsebhen kényelmesen hordható alakban 80 fillér.

Kirándulásokon, sport-tourákon, hadgyakorlatokon kitűnő szolgálatot tesz. Bármely vízben oldva kitűnő limonádét ad.

Készíti: KERTÉSZ ERNŐ gyógyszerész kristálylimonádé gyára Szabadkán.

5-25 Kapható: Plotenik Józsefné urnónél Szarvason.

Rendelés szerűen
készült

felöltők

40 koronától,

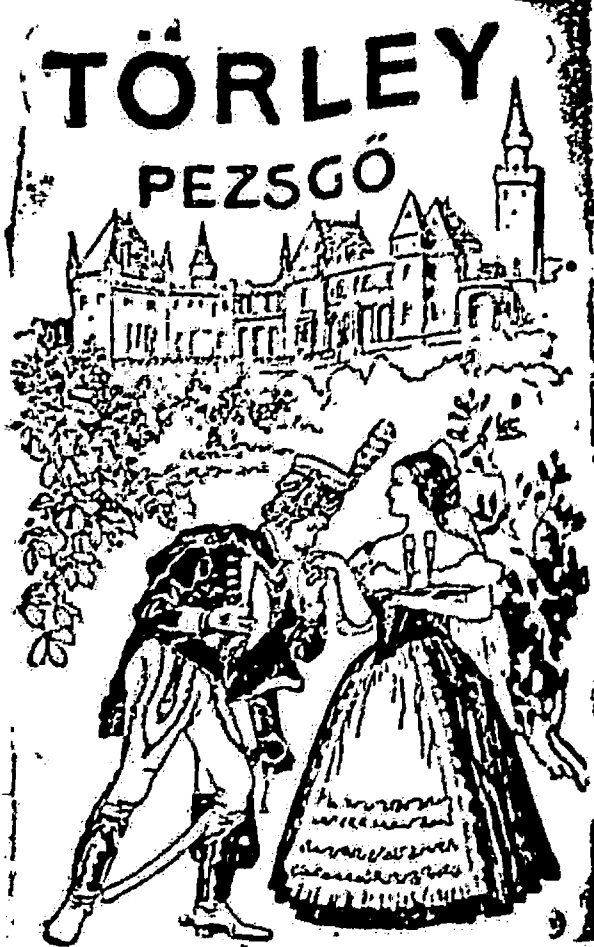
angol saccoöltönyök

50 koronától kezdve kaphatók

DEUTSCH F. KÁROLY

ES TÁRSA

Budapest, IV., Ferencziek-tere 2. szám.

Uj Uj Uj
ékszer üzlet.

Órák, ékszerek, ezüstneműk
kínazüst dísz tárgyak,
beszereshetők

SZÉKELY MÓR

órás és ékszerész üzletében
(Árpád bazár).

3-3

Hirdetmény.

A mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló 1894. évi XII. t. cz. 51. §-ának pontos végrehajtása tárgyában a m. kir. földművelésügyi miniszter 36451—VII. I. sz. alatt kihozásjtott rendelete s az ehhez csatolt és az aranka írtására vonatkozó utasítás értelmében közzhírré létetik, hogy a község területén az ilteni éghajlati s rendes növényfejlődési viszonyokhoz képest az aranka írtást f. évi május hó 31-től június hó 10 ig eső napokon kell végrehajtani.

Felhivatnak mindazon kisbirtokos és kisgazdák, a kik a község területén eladásra lóhere vagy luczerna magot termelnek, hogy a földművelésügyi miniszter urnak idézett rendeletével együtt kiadott írtási utasítására figyelemmel, a mely utasítás teljes szövegét a község-házán megtekinthetik, a fent kitett napokon eszközöljék.

Az a birtokos vagy kisgazda, ki az írtásra vonatkozó rendelkezések ezen hirdetményben foglalt időben nem tesz eleget, az 1894. évi XII. t. cz. 95. §-a szeriut kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

A községi előjáróság az összes lóherés és luczernás földeket az írtásra

kitűzött határidőt követő 10 nap alatt kiküldöttekkel fogja felülvizsgálni s a mulasztókat az eljárásra illetékes hatóságoknak jelenti be.

A ki a meghatározott időben az írtást elmulasztja, a helyett a büntetésen kívül az írtást a községi előjáróság a mulasztó költségére fogja elvégeztetni.

Szarvas, 1910. évi április hó 12.
Az előjáróság nevében:

Kollár Lajos s. k. Kovács János s. k.
főjegyző. bíró.

GYOPÁROS fürdő megnyitás.

Orosháza község tulajdonát képező Gyopárosi gyógyfürdő május hó 15-én megnyittatik. Kiváló gyógyhatásu: csuzos bántalmaknál, bőrbetegségeknél, görvélykórnaál, görvélyes mirigydagana-toknál, bőrnyakhártya és csontfekélyeknél, izületi vastagodásoknál, kisebb foku izületi zsugorodásoknál, angolkórnaál, női bajoknál. Női és férfi masszozás, hideg zuhany és meleg kádfürdő be-rendezéssel.

A fürdő Orosházától kocsin félóra. Vasuti állomás helyben az Orosháza—szentes—csongrádi—félegyháza—bpesti vonalon. Fürdő orvos helyben. Községi olcsó és kitünő szálloda és vendéglő, nagy kiterjedésű park és zenével.

Előjáróság.

Ha látlak oh Zacherlin a szívem is dobban,
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
Tokban ami van, haszontalan dób, dáb;
Aztól nyoma nem dőlök, so félek so szék.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott a ki készít százszor és ezerszer.
S valahol függ a Zacherlin plakát!
Ez a helyen Zacherlin minden évek át.